

39 S. KUN EMME PAREMMASTA TIEDÄ

Lyhyempi työaika on noussut keskusteluihin Islannin työaikakokeilun jälkeen, sitä kommentoivat myös Työterveyslaitoksen tutkimusprofessori Mikko Härmä ja Helsingin yliopiston julkistalouden professori Roope Uusitalo (SK 28/2021). On hienoa, että Islanti on nostanut aiheen kokeilun tasolle.

Lyhyempi työaika tulisi kuitenkin toteuttaa lyhyempänä työpäivänä, ei työviikkona. Moni etu putoaa pois, jos työviikkoa lyhennetään. Olen kirjoittanut kuuden tunnin työpäivästä vuosia – kutsun muutosta työaikareformiksi. Ratkaisu on oikea vain, kun se on parhaaksi kaikille. Hyötyvinä tahoina ovat tässä tapauksessa: työntekijä, perhe, työnantaja, asiakas, talouselämä, kansanterveys, liikenne, matkailu, työllistyminen, kaikki palvelut.

Elämä tapahtuu nyt 24/7, siksi palvelujenkin tulee toimia kellon ympäri. Tämä toteutuu parhaiten 2 x 6 tunnin työajalla klo 7-13 ja 13-19. Työntekijä voisi siten valita työaikansa oman kronotyyppinsä mukaisesti. Yritys taas toimisi 12 tunnin päivissä ilman ylityökuluja. Tästä seuraa lisähyötyjä työtilojen ja investointikulujen pienentyessä. Myös stressi ja poissaolot vähenevät, viihtyvyys paranee, kilpailukyky kasvaa, kohtaantongelma poistuu ja eläkeikä kohoaa.

Muutos olisi tervetullut ikääntyvälle Suomelle. Kuuden tunnin työaika auttaa jaksamaan pitempään, ja myöhemmin neljä tuntia eli 3 x 4 tunnin työvuorot toimivat hyvin. Opiskelunkin ohella on mahdollista ajoittain tehdä neljän tunnin työpäivää. Eläkeikä pitenee kummastakin päästä. Kolmivuorotyö keventyy kuuden tunnin jaksoiksi. Kun työntekijä saa valita itselleen sopivan työajan rytmin, jokaiseen vuorokauden aikaan löytyy tekijänsä. Kronotyyppin huomiointi on tutkimusten mukaan paljon tärkeämpää kuin aikaisemmin on ymmärretty.

Voisimme aloittaa useasti ehdottamallani koeprojektilla, joka koskisi kaupan ja hoitoalan työntekijöitä. Se ratkaisee yhdellä kertaa nykyisen hoitajapulan sekä työllisyysprosentin noston ja antaa perustan uuden elämäntavan arvioinnille, ammattiliittojen kanssa.

Ulla Grünstein

suunnittelija

Helsinki